

אורות השבת

גליון מס' 892

בטאון הרבנות והמועצה הדתית באר-שבע
וממלכת התורה בעיר האבות שע"י רשת מוסדות "קול יהודה"

מנהל מערכת
הרב אברהם טריקי

פרשת השבוע
ויצא

עורך
הרב עוזיאל אדרי

דבר רב העיר שליט"א

נשמת כל חי

וַתָּהָר וַתֵּלֶד בֶּן וַתֹּאמֶר אֶסֶף אֱלֹהִים אֶת חֲרַפְתִּי וַתִּקְרָא אֶת שְׁמוֹ יוֹסֵף...
(בראשית ל, כג-כד)

חרפתי: שהייתי לחרפה שאני עקרה, והיו אומרים עלי שאעלה לחלקו של עשיו הרשע. ואגדה, כל זמן שאין לאשה בן, אין לה במי לתלות סרחונה, משיש לה בן תולה בו. מי שבר כלי זה, בנק. מי אכל תאנים אלו, בנק. (רש"י)

הנה פירוש קמא דרש"י השכל וההגיון מעידין עליו, שהרי מי יוכל לתאר את גודל החרפה במי שנפלת בידי עשו הרשע. אולם דברי האגדה שהוסיף רש"י הם פליאה נשגבה, שכן היא יעלה על הדעת שיעקב היה מקפיד כל כך על רחל בשבירת כלי או באכילת תאנה, עד שבלידת יוסף מצאה לנכון להודות לה' על שהסיר ממנה 'חרפה' זו ולא עוד אלא שהטביעה הודיה זו בשם 'יוסף'. ברם לכשתבונן נראה דיסוד גדול באה רחל ללמדנו בזה, והוא שעל בעל הנס להודות לא רק על עצם הנס שחננו השי"ת, אלא שעליו להודות גם על כל התוצאות שבאו עליו בעטיו של אותו הנס ובכללם גם הדברים הזוטרים ביותר. ובוזה נמצאנו דברי רחל כאומרת: אודה לך ה' על לידת בני כי בזה הסרת ממני את החרפה הגדולה שלא אפול חלילה בידי עשו, אולם לא אשכח ביום זה גם את החסדים הנלווים לנס הזה ואפילו הזוטרים ביותר שביניהם כמו אכילת תאנה או שבירת כלי שיש בהם מידה מועטת של חוסר נעימות. ומעתה י"ל דפי' האגדה המובא ברש"י אינו פירוש נפרד, אלא רק להוסיף הוא דאמא, ולעולם 'החרפה' האמורה בהאי קרא קאי רק על ענין הנפילה בידי עשו, והבן.

וצא ולמד עד היכן הגיעה 'הכרה' זו אצל יעקב אבינו ע"ה, וכה הם דבריו בבואו לברך את יוסף: 'ויברך את יוסף ויאמרו... האלוקים הרועה אותי מעודי עד היום הזה' (בראשית מח, טו), וזה לשון התרגום על המילים הרועה אותי מעודי עד היום הזה: 'ה' דון יתי מדאתיני עד יומא הדין' (ה' שהמציא את מזונתי מעודי ועד היום). והלב משתומם, הרי יעקב אבינו עבר אין ספור תלאות בימי עלומיו עלי אדמות, וכל מסכת חייו היתה רצופה ניסים ונפלאות עד אין חקר: התגושש עם מלאך אלוקים – שרו של עשיו, וגבר עליו. ניצל מציפורניו של לבן הארמי, וכן מעשיו אחיו אשר רדף אחריו להורגו. גבר על כל מלכי כנען כמבואר במדרשים, וכה לשמירתו של הקב"ה בכבודו ובעצמו – 'ושמרתיו בכל אשר תלך' וכו'. וגם השפיע אשר חננו השי"ת היה עצום ורב, כמבואר במדרש (ב"ר עג, א): 'מאה ותרתי ריבואין ושתיין אלפיין (מליון ועשרים ושישה אלף) עדרים היו ליעקב. שתיין ריבואין (שש מאות אלף) כלבים היו שומרין על עדריו של יעקב', ע"ש. חאת מלבד אוצרותיו הרבים של אביו יצחק ע"ה אשר ככל הנראה חלקם עבר אליו בירושה, וכה הם דברי רש"י עה"פ ויגדל האיש וילך הלוח וגדל (בראשית כ, יג): 'שהיו אומרים זבל פרדותיו של יצחק, ולא כספו חהבו של אבימלך', עכ"ל. ואם כן איה הסופר אשר יוכל לאמוד את רכושו של יצחק אבינו ע"ה, שכן אם 'זבל' פרדותיו היה גדול מכל אוצרותיו של אבימלך, אזי כמה היו הפרדות עצמן! ועם כל זה, בבוא יעקב להזכיר את חסדי השי"ת עליו, ראה לנכון להקדים את... המזון הבסיסי והטבעי ביותר אשר לו בחסדי השי"ת. והדברים מופלאים ונשגבים הם מבינתנו.

ועל פי זה אמרתי ליישב קצת את תפילת נשמת כל חי: 'ואילו פינו מלא שירה כים... אין אנחנו מספיקין להודות לך... על אחת מאלף אלפי רוב רבי רבבות הטובות ניסים ונפלאות שעשית עמנו ועם אבותינו, מלפנים ממצרים גאלתנו... עד הנה עזרנו רחמין ולא עזבונו חסדיך. על כן איברים שפילגת בנו... הן הם יודו ויברכו וישבחו ויפארו' וגו'. וצ"ב מדוע הפליגו כל כך עד שנמצא לפי חשבון זה שאין אנחנו מספיקין להודות ולהלל לה'. וביותר יפלא שהרי תפילה זו סותרת לכאורה את עצמה בחדא מחתא, דמתחילה פתח שאפילו אם פינו מלא שירה כים וכו' אין אנחנו מספיקין

המשך דבר רב העיר במדור "אורות הכשרות"

דבר העורך

התורה מגינה על העולם

מדוע נאמר 'ויצא יעקב מבאר שבע וילך חרנה', הרי כבר נאמר בסוף הפרשה הקודמת תולדות 'וישמע יעקב אל אביו ואל אמו וילך פדנה ארם'. מבאר ה'בן' לאשרי שכאן הייתה יציאה שניה של יעקב אבינו ע"ה לאחר ששהה י"ד שנה בבית מדרשו של שם ועבר, 'וילך חרנה' שהלך למקום של רשעים 'חרן' כמו שאמרו חז"ל למה נקרא 'חרן' מלשון 'חרון אף' ששם חרון אף של מקום, כדי לסלק את החרון אף מן העולם על ידי כוחה של תורה, ורמז לזה 'ויצא יעקב מבאר שבע', גימטריה 'תתק"ד', 'וילך', עם האותיות גימטריה 'ע', הרי הכל ביחד גימטריה 'תתקע"ד', כדאיתא במסכת חגיגה שהם תתקע"ד דורות של רשעים שהיו לפני מתן תורה, ויעקב הלך לחרן כדי לתקנם על ידי כוחה של תורה.

בברכת לבת אלוק ואבויק
הרב עוזיאל אדרי

רב המרכז הרפואי "סורוקה"
וק"ק 'שבטי ישראל' שכונה יא' באר שבע

לוח זמנים שבועי

לוח הזמנים	יום א'	יום ב'	יום ג'	יום ד'	יום ה'	יום ו'	שבת קודש
מדיק לבאר-שבע	29.11.20	30.11.20	1.12.20	2.12.20	3.12.20	4.12.20	5.12.20
עלות השחר	5:15	5:15	5:16	5:17	5:18	5:19	5:20
זמן טילת חמילין	5:21	5:21	5:22	5:23	5:24	5:25	5:26
זריחה - הגן החם	6:24	6:25	6:26	6:27	6:28	6:28	6:29
סוף ק"ש לדעת מג"א	8:22	8:22	8:23	8:24	8:24	8:25	8:25
סוף ק"ש להנחיל חז"ל	8:53	8:53	8:54	8:55	8:55	8:56	8:56
סוף ביטול ק"ש	9:45	9:45	9:46	9:46	9:47	9:47	9:48
הנחת יום ולילה	11:29	11:29	11:30	11:30	11:31	11:31	11:32
מנחה גדולה	12:00	12:00	12:01	12:01	12:01	12:02	12:02
סוף חמשה	15:48	15:48	15:48	15:48	15:49	15:49	15:49
שקיעה	16:40	16:40	16:40	16:40	16:40	16:40	16:40
צאת חמשים	16:53	16:53	16:53	16:53	16:53	16:53	16:53

זמני הדלקת הנרות

פרשת השבוע:	ויצא
הפטרה לספרדים:	ועמי תלואים
הפטרה לאשכנזים:	ויברח יעקב
כניסת השבת:	16:21
יציאת השבת:	17:12
רבנו תם:	17:44

העלון טעון גניזה.

אורות הכשרות

להודות על אחת מאלף אלפי אלפים, ואח"כ סיים על כן איברים שפילגת בנו וכו' הן הם יחדו ויברכו. וכבר עמדו הדרשנים בהערה זו, וכל אחד מבארה כיד ה' הטובה עלינו. ולדידי חזי לבאר תפילה זו כפשוטה עפ"י המבואר לעיל, והוא שעל האדם להודות לא רק על גופו של נס אלא גם על כל התוצאות הבאים בעקבותיו. ולפי"ז אתי שפיר, שהרי מי האיש החכם אשר יוכל לאמוד את גדל החסדים שבאו עלינו בעקבות יציאת אבותינו ממצרים, או בשל הצלתו של האדם מחולאים רעים וכו'. ובאמת על אלו החסדים אשר אין להם מספר – אין אנחנו יכולים לאמוד ולשער את כולם כדי להודות עליהם. חה מדוקדק במ"ש 'עד הנה עזרונו רחמך ולא עזבונו חסדיך', לאמור שעלינו להודות בתרתי: על עצם הניסים הנו' והיינו – 'עד הנה עזרונו רחמך', ועל כל החסדים שבאו בעקבותם והיינו 'ולא עזבונו חסדיך', ולכן אין אנחנו מספיקין להודות, וכדפי'. ומעתה אין סתירה בין הפתיחה של תפילה זו לסיומה, שכן מאחר ואנו מצווים להודות על 'רחמך ועל 'חסדיך' – היא הנותנת שיש לנו להודות בכל אחד מאבריו הגם שלא נעשה בהם נס גלוי, מפני שעצם קיומם ותפקודם הוא תוצאה מכל הניסים הנו', והבן.

דוגמא מופתית להנהגה זו, היה ניתן לראות ברבינו הגדול מרן מאור ישראל זצוק"ל. שכן ידוע עד כמה היה מקפיד להודות ולהכיר טובה לכל אדם, גם בפרטים הקטנים שעשו למענו. שמעתי מנכדו הרה"ג יעקב סיני שליט"א, שאחרי כל סעודה נהג לברך מי שטרחה בהכנת הסעודה 'יבורכו ידיך'. כל העושים שטיפלו בו בערוב ימיו, זכו להכרת 'תודה' על כל פעולה שעשו בשבילו אפילו הקטנה ביותר כגון להגביהו מכסאו עקב יסוריו הנוראים. בני הבית סיפרו, כי מעולם לא הסכים לפתוח בסעודה בטרם ידע שהמטפל הנכרי שטיפל בו קיבל את סעודתו. גם הצוות הרפואי שטיפל בו, זכה בכל עת להכרת תודה וברכות מאליפות, גם בשעות הקשות ביותר. לאחר שנודע דבר פטירתו, היה מדהים לראות כיצד צוות האחים והאחיות בבית החולים (כולל הנכרים שבהם), עמדו בצד והתייפחו בבכי. אכן מרן הוכיח שגם במצבים הקשים ביותר, אדם 'גדול' ניכר בעיקר בפרטים הקטנים!

בברכת לבית אלוף ואביו

הרב יהודה דרעי

הרב הראשי וראב"ד באר-שבע

"בד"ץ מהדריץ"
מחלקת "כשרות מהדריץ"
שע"י הרבנות הראשית באר-שבע
בראשות כב' המרא דאתרא הרה"ג יהודה דרעי שליט"א

הודעה משמחת

הננו שמחים לבשר לציבור הרחב כי בימים אלו הצטרפו למעגל "הכשרות מהדריץ" שע"י "בד"ץ מהדריץ" ב"ש

"פיצה פאיי"

רח' מונטיפיורי 1, באר-שבע

בברכת יאכלו ענוים וישבעו

"בד"ץ מהדריץ"
מחלקת "כשרות מהדריץ"
שע"י הרבנות הראשית באר-שבע
בראשות כב' המרא דאתרא הרה"ג יהודה דרעי שליט"א

לשאלת רבים

הרינו להבהיר בזאת כי

"קייטרינג רב טעמים" (בוגנים)

ברח' חן 2 באר שבע

עומד תחת "כשרות מהדריץ"

שע"י בד"ץ מהדריץ באר שבע

בברכת יאכלו ענוים וישבעו

אורות הפרשה

המלאכים מעלים את התפילות

כי בא השמש, כתב רש"י תיקן יעקב אבינו תפילת ערבית. כדאיתא במסכת ברכות איתמר רבי יוסי ברבי חנינא אמר תפילות אבות תיקנום, יעקב תיקן תפילת ערבית שנאמר 'ויפגע במקום' ואין פגיעה אלא לשון תפילה. וכתב במדרש 'כי בא השמש' שמע יעקב את קולן של מלאכי השרת שאומרים בא השמש אתא שימשא. צריך להבין מדוע היה צריך שמלאכי השרת יאמרו פעמיים בשני לשונות פעם בלשון הקודש 'בא השמש' ואחר כך גם בלשון ארמית 'אתא שימשא'. מבאר ה'בן לאשרי' דאיתא במסכת סנהדרין שקפצה הארץ ליעקב ושקעה החמה לו פתאום שלא בעונתה. ולפי זה אם כן נכשל בביטול תפילת המנחה, וביקש יעקב לתקן זאת על ידי שיתפלל תפילה הסמוכה לה פעמיים, כפי שנפסק בשולחן ערוך נאנס ולא התפלל שחרית מתפלל מנחה פעמיים הראשונה למנחה והשניה לתשלומין. והיה צריך יעקב אבינו ע"ה להמתין עד הבוקר כדי להתפלל שחרית שתיים הראשונה בשביל שחרית והשניה בשביל מנחה, כי עד אז לא היה עדיין מתוקן תפילת ערבית, והוכרח לתקן תפילה חדשה כאבותיו. ועל כן תיקן תפילת ערבית.

המלאך מיכאל ממונה על שחרית

'ויפגע במקום' מבאר ה'ברכה משולשת' כלומר שיעקב פגע בכבוד ה' הנקרא 'מקום' שביטל תפילת מנחה כנ"ל, וכמו שכתב במדרש שמו של הקב"ה מקום שהוא מקומו של עולם. וכתב בילקוט ראובני רצה יעקב לתקן מה שפגע בשם הקדוש "הוי"ה בריבוע" שבגימטריה "מקום", כמו שכתב בתיקוני הזוהר (תיקון מ"ב) שביטול תפילה פוגם בשם הוי"ה. ולא רצה להמתין עד הבוקר להשלים עם תפילת שחרית על כן תיקן תפילת ערבית, והתפלל ערבית שתיים הראשונה בשביל ערבית והשניה בשביל מנחה. אך הסתפק יעקב האם למעלה בשמים הסכימו לתיקון התפילה החדשה תפילת ערבית כשחרית ומנחה על ידי אבותיו אברהם ויצחק, ועל כן שלחו לו מן השמים מלאכי השרת שיאמרו בשני לשונות בלשון הקודש 'בא השמש' וגם בלשון ארמית 'אתא שימשא' ואז ידע שרצה ה' מעשהו.

המלאך גבריאל ממונה על מנחה

והביאור בזה מבאר הצדיק מרעננה זיע"א על פי מה שכתב בספר קהלת יעקב על תפילות שחרית מנחה וערבית יש שלושה מלאכים ממונים להעלות את התפילות מכל העולם כולו, על תפילת שחרית שאז משוך חוט של חסד שתיקן אברהם אבינו ע"ה שהוא מידת החסד ממונה המלאך מיכאל, שהוא שר המים שהם מידת החסד, ועל תפילת מנחה שאז הדינים מתגברים שתיקן יצחק אבינו ע"ה שהוא מידת הגבורה ממונה המלאך גבריאל שהוא שר האש מידת הדין, כמו שכתב במדרש אמר ריש לקיש המלאך מיכאל כולו שלג והמלאך גבריאל כולו אש. ועל תפילת ערבית שתיקן יעקב אבינו ע"ה שהוא מידת הרחמים שכוללה מחסד וגבורה ממונה המלאך אוריאל שהוא כולל מחסד וגבורה, שתחילת שמו 'אורי' גימטריה "גבורה", וסוף שמו "אל" שהוא השם הקדוש אל מידת החסד, והאות א' היתירה בתיבת "אורי" היא המחברת יחד את מידת הגבורה והחסד שנעשה שלום ביניהם מידת הרחמים.

המלאך אוריאל ממונה על ערבית

על פי זה מבאר רבי יצחק הכהן הוברמן זצוק"ל את המדרש שעל כן היו צריכים מלאכי השרת לומר בשני לשונות, ובדווקא פעם ראשונה בלשון הקודש 'בא השמש' ואחר כך השני בלשון ארמית 'אתא שימשא', כדאיתא במסכת שבת שאין מלאכי השרת מכירין בלשון ארמי חוץ מהמלאך גבריאל. וכדאיתא במסכת סוטה שיוסף במצרים בא אצלו המלאך גבריאל ולמדו בבית האסורים ע' לשון ובכללם גם לשון ארמית. ועל כן כששמע יעקב אבינו תחילה בלשון הקודש 'בא השמש' ואחר כך בלשון ארמית 'אתא שימשא', הבין שעלה לרצון והתקבל בשמים התיקון של תפילת ערבית בסדר התפילות. שהרי המלאכים מיכאל ואוריאל הממונים על קבלת תפילות שחרית וערבית אינם מכירים בלשון ארמי כי הם מלאכי חסד ורחמים, ולכן זה היה המלאך אוריאל שאמר תחילה ראשון בלשון הקודש 'בא השמש' כי התפילה הראשונה הייתה בשביל תפילת ערבית, ואחר כך שמע את המלאך גבריאל שידוע ארמית שאומר בלשון ארמית 'אתא שימשא', כיוון שהשניה הייתה בשביל תפילת תשלומין של מנחה, וחיכה אפילו ששקעה החמה כדי להעלות את תפילת התשלומין של מנחה.

אורות ההלכה

תשובות הלכתיות משולחנו של

מורנו המרא דאתרא הגאון הגדול רבי יהודה דרעי שליט"א

הלכות חנוכה

החייבים בהדלקה וברכותיה

ש - אלו ברכות מברכים בהדלקת נר חנוכה?

ת - בלילה הראשון מברך קודם ההדלקה שלוש ברכות: "להדליק נר חנוכה", "שעשה ניסים" ו"שהחיינו". ובשאר לילות מברך שתי ברכות בלבד: "להדליק נר חנוכה" ו"שעשה ניסים". ואם לא בירך "שהחיינו", יכול לברכה עד חצי שעה מזמן ההדלקה. אך אם עבר הזמן הזה, לא יברך שהחיינו אלא בלילה השני. שכח גם בלילה השני, יברך בלילה השלישי וכן על זה הדרך עד הלילה השמיני.

ש - שכח והדליק בלא ברכות או שכח אחת הברכות, האם יכול לברך?

ת - צריך לברך קודם ההדלקה, ורק לאחר שסיים כל הברכות יתחיל בהדלקה. שכח והדליק קודם שבירך, אם נזכר קודם שגמר להדליק את שאר הנרות, יברך את כל הברכות. ואם נזכר רק לאחר שגמר להדליק את כל הנרות, לא יברך "להדליק נר חנוכה" אפילו שעדיין לא הדליק את נר השמש. וברכת "שעשה ניסים" ו"שהחיינו" יכול לברכה גם לאחר ההדלקה, ובלבד שהוא בתוך חצי שעה מזמן ההדלקה.

ש - כמה זמן צריך שידלקו הנרות?

ת - צריך שהנרות ידלקו לפחות חצי שעה. אך אם לא היו ראויים לדלוק כשיעור הזה כגון שלא נתן מספיק שמן או שהניחם במקום שהרוח נושבת באופן שלא דלקו חצי שעה, צריך לחזור ולהדליקם בלא ברכה.

ש - האם בני הבית צריכים להיות נוכחים בשעת ההדלקה?

ת - רצוי לקבץ את כל בני הבית שיעמדו על ידו בשעת הברכות וההדלקה, אך אין זה מעכב.

ש - מתי הוא זמן אמירת "הנרות הללו אנחנו מדליקים" ושאר מזמורים שנוהגים לומר בהדלקת נר חנוכה?

ת - אחר שהדליק נר אחד לפחות, יאמר "הנרות הללו אנחנו מדליקים" וכו'. ואחר גמר הדלקת כל הנרות יאמר "מזמור שיר חנוכה הבית" וכו', ו"למנצח בנגינות מזמור שיר", ויש נוהגים להוסיף את השיר "מעוז צור". וסגולה גדולה לשמירה, שיאמר בכל לילה אחר ההדלקה שבע פעמים פסוק "ויהי נועם" ומזמור "יושב בסתר".

ש - האם נשים חייבות בהדלקת נר חנוכה?

ת - אף הנשים חייבות בהדלקת נרות חנוכה, לפיכך כל שאין בעלה בבית או אפילו אם יוכל להגיע לביתו אך לאחר זמן ההדלקה, רצוי שיעשה את אשתו שליח להדליק במקומו את הנרות בזמן ההדלקה עם ברכות, אולם אם הבעל בבית בזמן ההדלקה, אינה רשאית לברך בפני עצמה, אלא תצא ידי חובה בהדלקת הבעל.

ש - המתאכסן במלון, האם צריך להדליק נר חנוכה בחדרו?

ת - השוכר חדר במלון, ואין מדליקים עליו בביתו, צריך להדליק נרות חנוכה בחדרו בברכה. ואם מדליקים עליו בביתו, ידליק בלא ברכה.

ש - בני הבית הסמוכים על שולחן אביהם אך אינם מצויים תדיר בבית כגון תלמידי ישיבות וחילולים, האם רשאים להדליק בברכה בפני עצמם במקום בו הם שוהים?

ת - מנהג הספרדים, שכל בני הבית הסמוכים על שולחן אביהם יוצאים ידי חובה בהדלקתו, ואינם רשאים להדליק בברכה בפני עצמם, ואפילו אם אינם נמצאים בבית בשעת ההדלקה או שהם לנים במקום אחר, לפיכך תלמידי ישיבות הלנים בישיבה וכן חיילים הלנים בצבא, אינם מדליקים בפני עצמם וגם אינם צריכים להשתתף בהוצאות ההדלקה עם אחרים, הואיל ומדליקים עליהם בתוך ביתם. אבל מנהג האשכנזים, שהבנים מדליקים כל אחד בפני עצמו אפילו אם היו סמוכים על שולחן אביהם ולנים בביתו.

ש - אורח המתאכסן אצל חברו, האם צריך להדליק נר חנוכה?

ת - המתארח בבית חברו, אם ידוע לו בבירור שאשתו או בנו מדליקים עליו בביתו, אינו צריך להדליק נרות חנוכה וגם אינו צריך להשתתף בשמן. אך אם אין ידוע לו זאת בבירור, ידליק בלא ברכה. וטוב שישתתף עם בעל הבית בשמן ובפתילות, ויכוין לצאת ידי חובה בברכתו, כדי לצאת י"ח כל הדעות.

ש - ומה הדין בזה? למי שמתארח במקום אחר יחד עם כל בני ביתו, באופן שאין מי שמדליק בביתו?

ת - המתארח בבית אחר יחד עם כל בני משפחתו באופן שאין איש המדליק עליו בביתו, צריך להשתתף עם בעל הבית בהוצאות השמן והפתילות או שיקנה לו בעל הבית חלק בשמן והפתילות, ויכוין לצאת ידי חובה בברכת בעל הבית.

ש - האם סומא חייב בהדלקת נר חנוכה?

ת - סומא חייב בהדלקת נרות חנוכה אף על פי שאינו רואה, משום פרסומי ניסא, אולם עדיף שאשתו תדליק עליו בברכה. ואם היה רווק וגר במוסד עם אחרים, ישתתף בפרוטה והם ידליקו עליו. ואם הוא מתגורר בדירה לבדו, ידליק את הנרות בעצמו, אך לא יברך מדין ספק ברכות להקל.

ש - חולה שאינו יכול לקום ממיטתו, האם רשאי לברך על ההדלקה בזמן ששלוחו מדליק נר חנוכה?

ת - חולה שאינו יכול לקום מהמיטה כדי להדליק הנרות במקומו, יעשה שליח שידליק במקומו ורשאי החולה לברך את כל הברכות, ומיד אחר כך ידליק השליח.

ש - ערב שבת של חנוכה, האם יש להקדים נר חנוכה קודם הדלקת נרות של שבת, או להיפך?

ת - בערב שבת יש להקדים הדלקת נרות חנוכה, ומיד אחר כך תדליק האשה נרות שבת. וכן ראוי לנהוג על פי הסוד. ואין האשה צריכה להמתין עד שישלם הבעל את הדלקת כל הנרות, אלא מיד אחר הדלקת הנר הראשון, יכולה להדליק נרות שבת.

ש - האם צריך להקפיד שידלקו הנרות לפחות חצי שעה אחד צאת הכוכבים, גם בערב שבת?

ת - בהדלקת נרות חנוכה של ערב שבת, יש להקפיד להוסיף שמן שיספיקו לדלוק חצי שעה אחר צאת הכוכבים.

ש - במוצאי שבת של חנוכה, האם יש להקדים נר חנוכה קודם הבדלה, או להיפך?

ת - במוצאי שבת יבדיל תחילה על הכוס ורק אח"כ ידליק נרות חנוכה, אך בבית הכנסת כבר פשט המנהג להקדים הדלקת נרות חנוכה לפני הבדלה.

הצדיק שהתחפש לאיכר

זה שבועות אחדים שהשלג והסערות משבשים את הדרכים ומותירים את הרחובות ריקים מאדם. האיכרים מהכפרים הסמוכים אף הם לא הגיעו עם סחורתם, ומצרכים רבים חסרו לתושבי העיר הגדולה לובלין. אך לא היה דבר שציערם כמו המחסור בבצלים לכבוד שבת. כי זאת יש לדעת: בלובלין תפסו הבצלים מקום נכבד ביותר. אחד המאכלים החשובים של יום השבת היה מין תערובת של ביצים ובצלים. קרה שחסר בשר ולא היו דגים לתושבי העיר, אך מעולם לא קרה שיהודי בלובלין לא יאכל ביום השבת את מאכל הבצלים. מסורת חסידית אמרה, שיש בזה עניין גדול.

המחסור בבצלים ציער מאוד את יהודי העיר, ובמיוחד את בני-ביתו של הצדיק 'החזוה' מלובלין. ניסו דרכים שונות להשיג בצלים – לשווא. גם לאיכרי הסביבה לא היו בצלים.

ביום שישי בבוקר, כשהשכים תלמידו הגדול של 'החזוה', רבי נפתלי מרופשיץ, לעבודת הבורא, פגש בכיכר השוק איכר מן הכפר הסמוך, ועימו שקים אחדים מלאים בבצל. ידע האיכר את ערכם של הבצלים וקיווה לעשות עסק טוב.

כשרבי נפתלי ראה את האיכר עם הבצלים הבריק במוחו רעיון נועז. "זוהי ההזדמנות!", אמר בליבו. בלי להתמהמה פנה אל הנוכרי וביקש לקנות ממנו את כל הבצלים. הלה התפלא מעט, אך לא הירבה בשאלות, נקב בסכום, ורבי נפתלי שילם מיד כפי שנתבקש.

"אני רוצה לקנות גם את פרוות הכבשים שעליך והכובע שעל ראשך", אמר לאיכר. הכפרי הזדעזע בתחילה מהמחשבה שיהיה עליו לחזור לביתו בכפור שכזה ללא פרווה וכובע, אולם שטרות הכסף שבידי היהודי עשו את שלהם. לא חלפו דקות ספורות ורבי נפתלי כבר צעד לביתו, ועמו שקי-הבצלים, פרוותו וכובעו של האיכר.

שעות אחדות לאחר מכן עמד מול ביתו של 'החזוה' איכר כפרי שהכריז בקול רם: "בצלים! בצלים למכירה!". פרוות איכרים כיסתה את גופו וכובע גדול הסתיר את מחצית פניו. רגליו היו נתונות במגפיים מלאי בוץ, וכל דמותו היתה כשל איכר מהכפרים.

מכל עבר התקבצו החסידים. הכול רצו לזכות בבצלים לשבת. נוצרה המולה גדולה. האיכר מתמקח על המחיר, ופתאום הוא מודיע שהוא מתחרט ואינו מוכר עוד...

"אנא", התחננו החסידים, "אנו צריכים בצלים עבור איש קדוש, צדיק גדול. ברכה תחול על ראשך". "אם כך", השיב האיכר, "לא אמכור את הבצלים אלא לצדיק בכבודו ובעצמו". החסידים נבוכו בתחילה, אך מה לעשות? בלית ברירה הכניסוהו הביתה, אל 'החזוה'.

הרבנות והמועצה הדתית
באר שבע

"עובי הגפן בעובי הגפן"

לידיד נפשנו ומכובדנו איש יקר ורב פעלים
העושה לילות כימים למען הפצת והרחבת
שרותי הדת בעירונו באר שבע ברוב חכמה
ותבונה ונועם הליכות

מר יהושע (שוקי) דמרי הי"ו
ממונה המועצה הדתית

בהנכס בנו אביב אברהם הי"ו

בברית הנישואין

עב"ג ש"ר שתחי'

מי יתן ויזכו להקים בית נאמן בישראל
בקדושה ובטהרה
ברוב אושר נחת ושמחה חרע של קיימא
בברכת

בורא עולם בקנין השלם זה הבנין
ויהיה זה בנין עדי עד

הרב 'הודה דרעי'
הרב הראשי וראב"ד באר שבע

שלמה אוחיון
מזכיר המועצה הדתית

רבי השכונות והקהילות
ועובדי הרבנות
והמועצה הדתית

לקיים בנו חכמי ישראל
הציבור מתבקש להעתיך בתפילה עבור
הרה"ג יוסף דהאן שליט"א בן רחל
בתוך שאר חולי עמו ישראל
והן אל כביר לא ימאס את תפילותינו.

שבת
שלום

אותה שעה היה הצדיק הקדוש עומד, כדרכו בכל יום שישי, אוחז בידיו את גביע הקידוש שלו, ומצחצחו לכבוד שבת. היה זה גביע נהדר. כולו עשוי זהב טהור, מעוצב לתפארת ומעוטרי בפיתוחים עדינים ומרשימים. נופי ארץ-ישראל נחקקו עליו: מגדל-דוד, הכותל המערבי, הרה"זיתים.

שמועות רבות התהלכו בין החסידים אודות גביע זה. ההנחה הכללית אמרה, שמקורו של הגביע באחד הצדיקים מהדורות הקודמים. היתה תחושה ודאית אצל כל החסידים כי מי שמברך על גביע זה ושותה מתוכו, זוכה לדברים הרבה.

איש, מלבד 'החזוה' עצמו, לא השתמש בגביע. במשך כל ימי החול היה הגביע מוצנע בארון סגור. רק ביום שישי בצהריים היה 'החזוה' מוציאו ומצחצחו לכבוד שבת. אז היה ניצב הגביע על המפה הצחורה במלוא זוהרו, בוחק ונוצץ.

"כמה דורש אתה תמורת הבצלים?", שאל הצדיק את האיכר שנכנס לביתו.

"רגע, רגע", השיב האיכר, "עצמותי קפואות. ברצוני ללגום תחילה לגימה הגונה".

"הגש לו כוסית יי"ש", ציווה הצדיק על משמשו.

"מה?!", הרים האיכר את קולו בזעם, כנעלב, "כוסית קטנה כזו? זה הכול?".

"יתן לו את כל הבקבוק, ויילך לו", הפטיר 'החזוה' לעבר משמשו.

האיכר שם עצמו כנעלב עד עמקי נפשו: "וכי שיכור אני?!", הטיח בזעם, "אלך הביתה. לא אמכור לכם". הוא ארז את שקיו ועשה עצמו כרוצה לעזוב את המקום.

החסידים מיהרו לפייסו ולדבר על ליבו. לבסוף נרגע האיכר ואמר:

"אתן לכם את הבצל רק אם אקבל מלוא הגביע הזה יי"ש", ובדברו הצביע על הגביע שעל השולחן.

הכול הזדעזעו למשמע דבריו. האם בגביע הקדוש הזה, שאיש אינו נוגע בו זולת הצדיק, ישתה גוי שיכור יי"ש? ניסו להציע לו גביעים אחרים, אך הוא בשלו: "רק בזה, אחרת אלך הביתה".

לא הועיל דבר. האיכר עקשן הוא ואינו מוותר. בידיים רועדות מילא הצדיק עצמו את הגביע ביי"ש ומסרו לאיכר.

והאיכר – אך קיבל את הגביע לידיו, מיד נעצמו עיניו, והוא פתח את פיו וקרא בקול רם ובכוונה עצומה: "ברוך אתה ה' אלוהינו מלך העולם שהכול נהיה בדברו..."

כל הנוכחים עמדו נפעמים על מקומותיהם. רק 'החזוה' הקדוש הביט באיכר וחיוך רחב השתפך על פניו: "לחיים, ר' נפתלי", בירכו.

"פיקח אתה, וראוי לשתות מגביע זה. לחיים, ולברכה!".

לעילוי נשמת

הרב יוסף שלמה טריקי זצ"ל

בד עליה ז"ל

והרבית רחל טריקי ע"ה

בת סימיו ז"ל

ת.נ.צ.ב.ה.

